MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tat-30 ta' Jannar, 2003

Citazzjoni Numru. 306/2001/1

Mary Grace Scicluna

vs

Suheil al Salim u b'digriet tal-20 ta' Frar 2002 Dr. Anthony Cutajar u l-P.L. Mario Mifsud Bonnici gew mahtura bhala Kuraturi Deputati biex jirrapprezentaw lill-istess assenti, u b'nota tat-2 ta' Mejju 2002 assuma l-atti tal-kawza f'ismu Suheil Al Salim

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici a fol. 1 fejn gie premess:-

Illi l-attrici zzewwget lill-konvenut fl-10 ta' Gunju, 1998, kif jirrizulta mic-Certifikat taz-Zwieg hawn anness u mmarkat bhala Dok. "A".

Illi l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg kien vizjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewwga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tieghu;

Illi l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg kien vizjat peress li kien inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewwga;

Illi, ghalhekk, l-imsemmi zwieg huwa null u bla effett ghat-termini tal-**artikolu 19 (1)(g) u/jew (d) u/jew (f) tal-Att XXXVII tal-1975 li Jirregola z-Zwigijiet**.

Illi l-istess attrici talbet li ghalhekk il-konvenut jghid ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi z-zwieg ikkuntrattat bejn l-attrici u l-konvenut huwa null u bla effett fil-Ligi.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut li huwa ngunt sabiex jidher ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol 3 tal-process;

Rat il-lista ta’ xhieda u d-dokumenti esebiti a fol 4 u 5 tal-process;

Rat il-verbali tal-25 ta’ Settembru 2001 u tat-23 ta’ Jannar 2002.

Rat id-digriet tal-Qorti tal-20 ta’ Frar 2002 fejn Dr. Anthony Cutajar u l-P.L. Mario Mifsud Bonnici gew nominati kuraturi deputati biex jirrapprezentaw lill-konvenut assenti.

Rat il-verbal tat-12 t’April 2002.

Rat in-nota tal-konvenut tat-2 ta’ Mejju 2002 li biha assuma l-atti tal-kawza f’ismu u ta’ ruhu b’notifikat bic-citazzjoni attrici.

Rat li ghalkemm ta' ruhu b'notifikat bic-citazzjoni attrici il-konvenut baqa' ma pprezenta l-ebda nota ta' eccezzjonijiet u ghalhekk baqa' kontumaci.

Rat in-nota tal-attrici tal-4 ta' Settembru 2002 fejn gew prezentati zewg affidavits ta' Mary Grace Scicluna stess u ta' Ophelia Abela Scolaro (fol 25 sa 34).

Rat il-verbali tal-10 ta' Ottubru 2002 fejn inghata digriet tal-affidavit lill-konvenut ta' 30 jum; u tad-9 ta' Jannar 2003 fejn Dr. Anthony Ellul ghall-attrici talab li l-kawza tibqa' ghas-sentenza u l-kawza giet differita ghas-sentenza ghat-30 ta' Jannar 2003.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. <u>KONSIDERAZZJONIJIET</u>

Illi l-attrici qed titlob l-annullament taz-zwieg mal-konvenut *stante* li qed tikkontendi li l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-hajja mizzewga fuq id-drittijiet u dimirijiet essenzjali taghha; li l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg kien vizzjat peress li nkiseb bl-esklussjoni pozittiva taz-zwieg inniffsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga.

Illi dawn il-premessi jwasslu sabiex jinghad li l-attrici qed tivvanta li l-imsemmi zwieg kien null u bla effett ghat-termini tal-**artikolu 19 (1) (d) u/jew (f) tal-Att XXXVII tan-1975 li Jirregola z-Zwigijiet.**

Illi fil-premessi tac-citazzjoni l-attrici qalet li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha liema premessa qeghda tirreferi ghall-artikolu **19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi fl-istess premessi jinghad, li l-attrici sostniet li l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu u tal-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg, liema premessa qeghda tirreferi ghall-artikolu **19 (1) (f) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** jinqraw hekk kif gej:

"**Artikolu 19 (1)** *B'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, iz-zwieg ikun null:-*

(d) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

(f) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."

Illi din il-Qorti sejra tghaddi biex tezamina n-nullita` taz-zwieg *o meno* taht dawn iz-zewg sub-incizi separatament, u fl-ewwel lok, taht **l-artikolu 19(1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi **artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255** jghid illi z-zwieg ikun null jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi ghar-rigward tal-istess **artikolu 19 (1) (d)** mill-provi migbura jirrizulta li l-kontendenti, qabel ma zzewgu, ma kkunsidrawx bis-serjeta` l-valuri u l-principji tal-hajja mizzewga. Fil-fatt inghad li l-kuncett ta' diskrezzjoni ta'

gudizzju *“supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess* a *critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly”*.

“Psychic disorders which give rise to a defect of due discretion include immature personality, which may be characterised by affective infantilism, immature character, affective immaturity and an emotionally unstable personality. Serious immaturity could very easily constitute a ground of nullity for a marriage. In a Rotal decision of 1961 ***Sabattani*** *held that a person either has or has not sufficient discretion of judgement to marry. If he has not, then he suffers from ‘aementia’, not in the sense of insanity, but in the sense that he lacks the sufficient maturity of judgement to understand and choose marriage … … ... Therefore, the weakness which affects the mind can merely result from the lack of maturity … …”.*

Illi ***G. Veness,*** kif ikkwotat minn ***N. Picard*** in ***‘*****L’immaturite’ et le consentement matrimonial*****”*** (pg. 54-55) jghid is-segwenti:-

“The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple’s equilibrium, the relation of behavioural disorders to the ‘ius in corpus and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life.”

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga` kellha okkazzjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi **“Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg”** (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta’ Ottubru 1999) u **“Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella Flores et noe”** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta’ Jannar, 2000); **“Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine”** (P.A. (RCP) 28 ta’ Mejju 2002); **“Ali Chahid vs Mary Spiteri”** (P.A. (RCP) 5 ta’ Gunju 2002); **“Giulio Farrugia vs Raquel Anne**

Farrugia" (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002); **"Romina Zammit vs Paul Zammit"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002) u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi f'dawn is-sentenzi, u fid-decizjoni **"Josette Lungaro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwenti esposizzjoni ta' ***Viladrich*** li jghid:-

"Thus, there is grave lack [of discretion of judgment] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgment refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties, which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. ***(Viladrich, P.J.*** **"Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated"** *(Montreal, 1993) p. 686).*

Illi fis-sentenza **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat:-

*"Kwantu ghall-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap 255**, dawn l-obbligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations*

must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics". (***Vidadrich, P.J***. *op. cit*., p. 687).

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** dan l-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *("colorem habens, substantiam vero nullam")* kif ukoll dak parzjali *(colorem habens, substantiam vero alteram)* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi "*eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazjoni totali jrid jigi ppruvat il-*'finis operis'* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali vs Dr. Albert S. Grech *nomine".*** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walshi"** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata".* Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A.14 ta' Awissu 1995) il-Oorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jaghti l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu".

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fi-ismijiet **"Francesco Theuma vs Luigi Camilleri et",** (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol. X p. 912) :-

“a poter dedursi la invalidita dell’atto e’ necessario che risulti chiaro, che cio’ che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe’ ‘fictio seu ostensio falsi pro vero’.

Illi fil-kawza **“Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*”** (P.A. (RCP) 28 ta’ Mejju 2002) inghad li *“meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jaghti l-kunsens validu taz-zwieg, pero’ bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe’, issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe’ saret simulazzjoni parzjali”.*

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel mal-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **“Al Chahid vs Mary Spiteri”** (P.A. (RCP) 5 ta’ Gunju 2002 inghad li *“wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta l-kunsens tieghu kien gja’ mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma’ xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi tal-annullament taz-zwieg”.*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot l-kuncett ta’ *“l-eskluzjoni pozittiva ta’ xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga”*, u cjoe’ simulazzjoni parzjali, il-Prim’ Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **“Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et”** (P.A. (NA) 14 ta’ Lulju 1994) elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*“kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubilita’ tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta’ u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta’ l-ulied”*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **“Aquilina vs Aquilina”** (P.A. (NA) 30 ta’ Jannar 1991) u fis-sentenza **“Grech vs Grech”** (P.A. (NA) 9 ta’ Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*"consortium vitae"* tikkomprendi zewg elementi u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabilta` tal-familja. Kif qalet il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (14 ta' Lulju 1994):-

"Jekk din il-"consortium vitae" hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-"Consortium Vitae" tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabilta' tal-familja."

Illi fil-fatt l-element ta' l-indossolubilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta' u formazzjoni tal-familja. Il-ligi Maltija tippresuponi *'iuris tantum'* dan l-element ta' indossolubilta' fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, **J. *Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power".*

Illi wkoll, ***D.J. Burns*,** fil-kummentarju tieghu (***D.J. Burns***, "**Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions**. **A Historical Synopsis and Commentary".** pg.151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indossolubilita') *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."*

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li inghad fis-sentenza **"Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard"** (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe':-

“Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero’ fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe’ issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori iz-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe’ saret simulazzjoni parzjali”.

III. PROVI PRODOTTI

Illi fl-affidavit taghha **l-attrici** xehdet li hi kienet iltaqghet cirka erba’ snin qabel ma zzewgu u huma kienu jiffrekwentaw lil xulxin b’mod kazwali u qatt ma ddiskutew zwieg. Darba fit-2 ta’ Frar 1996, ftit jiem wara li beda r-Ramadan l-konvenut hadha l-Moskeja bil-hwejjeg kazwali li kienet. Hu qalilha li kienu marru biex jizzewgu u hi ssorprendiet ruhha ghax qatt ma kienu tkellmu dwar iz-zwieg. Huwa spjegalha li peress li kien fir-Ramadan hu ma setax ikollu relazzjonijiet intimi ma’ mara li m’hijiex il-mara tieghu. Infatti minn mindu kien beda r-Ramadan hu ma setax jissaporti izjed u b’hekk kellhom jizzewgu. Ghalkemm qaltlu li ghaliha dan iz-zwieg ma kienx ighodd huwa qalilha li ghalih kien ighodd. B’hekk izzewgu. Izda nonostante dan ir-relazzjoni taghhom xorta baqghet fuq bazi kazwali ferm. Suheil kien tmintax-il sena izghar mill-attrici. Huwa kien imur darba fil-gimgha ghandha u kompliet hekk:- *“Kien jaghmilli xi xogholijiet fid-dar, bhal plumbing u tiswijiet fil-karozza. Jiena kont insibu utili ferm. Bosta drabi meta jigi ahna kien ikollna relazzjonijiet intimi bejnietna. Sa hemmhekk kienet tasal ir-relazzjoni taghna, u jiena kont kuntenta b’dan peress li ma xtaqtx ragel mieghi, ridt noqghod wahdi.”*

Illi hija xehdet li f’Jannar 1998 il-konvenut gie arrestat mill-Pulizija tal-Immigrazzjoni peress li ma kellux *visa* hawn Malta. Huwa qal lill-Ispettur li kien mizzewweg Maltija u talbuh informazzjoni dwarha. Il-Pulizija marru d-dar taghha f’nofs ta’ lejl u hadu lill-konvenut maghhom. Huma

saru jafu li ma kienx joqghod maghha u haduh il-habs. Huwa beda jcemplilha mill-habs biex tmur tarah. Meta dahal il-habs shabu li kienu jghixu mieghu hadulha bagalja mimlija affarijiet personali tieghu. F'dan il-bagalja sabet ritratti u ittri minghand mara Ngliza li kienu juru li Suheil kellu relazzjoni maghha waqt li kien imur id-dar taghha. Hija ffaccatu pero' thassritu peress li hu ma kellu lil hadd u weghda li ser jinbidel. Mill-kawza rrizulta li Suheil kien *dissident* u *deserter* u ma kellux passaport Sirjan. B'hekk kieku keccewh minn Malta kien jispicca jinqatel malli jibaghtuh lura s-Sirja. Illi kienu qalulha li biex johorguh mill-habs hija kellha taghti garanzija li kien ser ighix maghha bil-hinijiet limitati. Hi kienet accettat li tizzewwgu biex jibqa' Malta basta joqghod bil-ghaqal. Qabel ma zzewwgu kienu eskludew l-komunjoni tal-akkwisti permezz ta' kuntratt. Meta zzewwgu ghaliha kienet gurnata bhall-ohrajn u zzewwget ghax peress li hu zamm kelmtu u baqa' bil-ghaqal hi zammet kelmtha wkoll. Hi spjegat li dakinhar li zzewwgu l-konvenut ghamilha cara li ma riedx joqghod maghha. Dakinhar ghamlu festin zghir – relazzjoni intima ma kellhomx. Huwa mpona kundizzjoni li biex jibqa' jghix maghha ghandha kellhom imorru hutu jghixu maghha. Hi m'accettatx u b'hekk l-ghada li zzewwgu keccietu 'l barra u spiccaw ma kkunsmawx iz-zwieg.

Illi hi taf li wara li zzewwgu Suheil beda jiffrekwenta nisa ohra. Wara li gab ic-cittadinanza Maltija beda jsiefer regolarment. Huma ma rrikonciljawx u sseparaw legalment fl-20 ta' Marzu, 2001. Fl-ahhar hu qalilha li ried it-tfal u kien ghalhekk li beda jfittex nisa ohra ghax hu kien jaf mill-bidu minhabba l-eta' taghha hi ma setax ikollha tfal.

Illi **Ophelia Abela Scolaro**, oht l-attrici, xehdet li meta Grace qaltilha li kienet qed tiffrekwenta lill-konvenut hi u l-familja kollha taghha qalulha biex ma tkomplix minhabba li kien izghar minnha hafna. Inoltre' kien hemm differenza ta' kultura. Hu kien ta' wens ghaliha anki minhabba xi xogholijiet li kien jaghmlilha. Infatti malli bdiet tiffrekwentah bdiet tilbes kompletament differenti u hu ma kienx jippermettilha tkompli maghhom. Hu ma kienx ihallieha

tkellem lil hadd u lanqas biss tizfen, anke ma' huha. Hi qalet li ratha kemm-il darba bi tbengil u fl-ahhar fethet qalbha maghha. Hi kienet gieli akkompanjatha ghand il-Pulizija u Policlinic pero' hi dejjem hafritlu w accettatu lura go darha. Illi hija ma kienitx taf li ohtha kienet izzewwget il-Moskea qabel ma zzewwget civiliment u huma qatt ma tawhom impressjoni ta' tnejn mizzewwga.

Illi ohtha kienet qaltilha li kien qieghed il-habs u li kienet indunat li kellu relazzjoni ma' mara barranija. Pero' ohtha xorta ma qatatx il-kuntatt mieghu anzi bdiet izzuru l-habs u titla' l-Qorti mieghu ghax kienet qed tithassru. Il-familja taghhom ma baqghux ikellmu lill-attrici hlief ix-xhud. Fl-ahhar kontra l-parir taghha stess l-attrici qaltilha li kienet se tizzewweg lill-konvenut. Kienet marret il-festin u sabet lil ohtha tibki ghax kien sawwatha. Illi hi imbaghad ma tafx meta ohtha keccietu ghax ma kienet tghidilhom xejn bil-problemi li kellhom ghax kienet tisthi minnhom wara li kienu fethulha ghajnejha.

IV. <u>APPREZZAMENT TAL-PROVI.</u>

Illi mill-provi prodotti rrizulta li z-zewg partijiet fil-kawza ma kellhom l-ebda idea ta' x'kien jinvolvi z-zwieg. Infatti ghalkemm kienu ilhom johorgu flimkien ghal cirka erba' snin dan kienu qed jaghmluh b'mod kazwali u qatt ma kienu tkellmu dwar zwieg. Meta imbaghad izzewwgu l-Moskeja dan ghamluh biss ghax il-konvenut hadha u qalilha li minhabba li fir-Ramadan ma setax ikollu x'jaqsam maghha ghax ma kienitx martu u hu ma felahx jissaporti hija accettat. Wara dan l-episodju pero' r-relazzjoni kazwali taghhom ma nbidlitx – kien imur ghandha darba f'gimgha biex jaghmlilha xi xogholijiet u kien ikollhom relazzjoni intima. L-attrici xehdet fis-sens li hi kienet kuntenta b'dan l-arrangament ghax hi ma rieditx ragel maghha. Illi mbaghad darba minnhom il-konvenut gie arrestat mill-Pulizija tal-Immigrazzjoni ghax ma kellux *visa*. Hija bdiet tmur tarah il-habs. F'dan il-perjodu saret taf li kellu relazzjoni ohra ma' mara Ngliza waqt li kien imur ghandha izda minhabba li weghda li se jinbidel hi thassritu. Imbaghad irrizulta mill-kawza li hu kien *dissident* u *deserter* u ma kellux passaport Sirjan. B'hekk kieku

keccewh minn Malta kien jispicca jinqatel malli jibghatuh f'pajjizu.

Illi hi ntalbet garanzija li biex johorguh mill-habs kellu jmur ighix maghha u b'hekk accettat anki li tizzewwgu. Infatti hekk gara ghalkemm dakinhar li zzewwgu ghaliha kienet gurnata bhall-ohrajn. Dakinhar li zzewwgu hu ghamilha cara li ma riedx joqghod maghha; anzi ried li hutu jmorru jghixu maghha. Hi m'accettatx u keccietu 'l ghada mid-dar. Wara li zzewwgu hu sa anki beda jara nisa ohra ghax ried it-tfal. Lilha ma kien qalilha xejn qabel izda kien jaf li minhabba l-eta' taghha ma setax ikollha. Illi ohtha kkoroborat hafna mix-xhieda tal-attrici. Imbaghad kif gab ic-cittadinanza Maltija beda jsiefer regolarment.

Illi b'hekk hu evidenti li mhux talli ma kellhomx intenzjoni jghixu l-komunjoni tal-hajja li jikkomporta mieghu z-zwieg; izda hu evidenti li l-konvenut izzewweg lill-attrici purament ghall-konvenjenza biex jibqa' Malta, ma jintbaghtx lura f'pajjizu u sussegwentement igib ic-cittadinanza Maltija kif fil-fatt gara. Huwa evidenti li hu eskluda z-zwieg meta ta l-kunsens tieghu ghax sa dakinhar stess taz-zwieg qalilha li ma riedx joqghod maghha. Hija min-naha taghha zzewwgitu ghax thassritu mhux ghax veru riedet tizzewweg. Infatti wara li kienet izzewwgitu fil-Moskeja huma ma kienux qed ighixu flimkien – kienu biss jiltaqghu darba fil-gimgha meta jmur ghandha jaghmlilha xi xogholijiet u jkollhom relazzjonijiet intimi. Hija qalet li kienet kuntenta b'dan il-ftehim ghax hi ma rieditx ragel joqghod ghandha l-hin kollu.

Illi b'hekk m'hemm l-ebda dubju li t-talba attrici ghandha tintlaqa' stante li rrizulta li z-zwieg taghha mal-konvenut kien vizzjat kemm *ai termini* tal-**Artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255**

Illi f'dan ir-rigward, issir riferenza ghal dak li qalet din il-Qorti kif diversament presjeduta fis-sentenzi fl-ismijiet **"Josephine Grech vs Mahmoud Awwada sive Mahmoud Ali Ibida"** (P.A. (N.A.) 10 ta' Ottubru 1995) u **"Miriam Ramadan Mabrouk xebba Psaila vs Lovay**

Ramadan Wahba Mabrouk" (P.A. (N.A.) 16 ta' Jannar 1998) u cioe' li:-

"meta l-unika skop tal-kontraent ikun li jibqa' Malta biex jahdem u eventwalment jikseb ic-cittadinanza, hu jkun qieghed pozittivament jeskludi z-zwieg innifsu, b'mod li jkun hemm simulazzjoni totali. Naturalment, f'dawn il-kazijiet wiehed m'ghandux jistenna li jsib prova diretta tas-simulazzjoni, fis-sens ta' xi dikjarazzjoni esplicita ta' l-intenzjoni ta' dak li jkun, pero' tali intenzjoni tista' tigi manifestata wkoll implicitament".

Illi fi kliem il-gurista ***Castano****:-*

"… l'atto posittivo della volonta' non s'identifica con l'intenzione espressa o esplicita, ma l'atto della volonta' puo' essere posittivo ed essere manifestato implicitamente. Infatti con il Prof. Gangoiti crediamo che l'atto posittivo richiesto dal canone puo' essere amesso anche con intenzione implicita, vale a dire mediante il modo di comportarsi del soggetto che esclude, o mediente l'insieme di circostanze della vita del medesimo soggetto. La volonta', oltre il modo espresso o esplicito di esprimersi, ha ancora altri modi di manifestarsi. E' per questo che la volonta' puo' essere ritenuta una facolta' poliglotta e quindi parla atraverso molteplici linguaggi, senza che sia necessario che lo faccia espressamente".

"Huwa ghalhekk li jinkombi fuq il-Qorti li thares lejn ic-cirkostanzi <u>*kollha*</u> *kemm dawk antecedenti, kif ukoll dawk konkomitanti u sussegwenti, ghall-ghoti tal-kunsens matrimonjali, u tinterpretahom b'doza qawwija ta' buon sens, biex tista' tasal, imqar sal-grad ta' probabilita', li kien hemm l-eskluzjoni posittiva imsemmija".*

Illi fis-sentenza tal-10 ta' Marzu, 2000, fil-kawza fl-ismijiet **"Pauline Ahmed nee' Bugeja vs Shafik Farid Shafik Ahmed"** (P.A. (VDG) Citaz. Numru 171/95 VDG), din Qorti kif diversament presjeduta ccitat lill-gurista ***Francesco Bersini*** li jispjega:-

"Chi ad esempio intende un fine estrinseco al matrimonio in modo tale da escludere con atto posittivo di volonta' lo stesso matrimonio, che per lui e' una pura formalita' vuota e senza senso, evidentemente fa del matrimonia un rito vano. In tal modo contrae invalidamente colui che, escludendo con atto posittivo di volonta', almeno implicito, lo stesso matrimonio, si sposa unicamente ed esclusivamente per un fine estrinseco, cioe' diverso dal matrimonio, fine che egli intende come oggetto esclusivo del consenso. Per esempio: avere una dote, evitare il servizio militare, adire una eredita', scopi di libidine, ecc … L'esclusione del matrimonio si puo' verificare sopratutto in persone che si sposano sotto la pressione del timore grave, o che strumentalizzano, con estrema leggerezza e malizia, il matrimonio simulato per raggiungere altri fini intesi con volonta' prevalente, come potrebbero essere i miraggi di un vantaggio economico …". (**Il Diritto Canonico Matrimoniale**, Elle Di Ci (Torino), 1994, pp. 113-114).

Illi huwa sintomatiku wkoll li wiehed jirreferi ghas-sentenzi **"Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim"** (P.A. (N.A.) 31 ta' Mejju 2000) u **"Carmen El Shimi gja Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi"** (P.A. (N.A.) 20 ta' Gunju 2000) u **"Marica mart Farhat Ben Mohammed Bouchhioua nee' Cernigliaro vs. Farhat Ben Mohammed Bouchhiuoua."** (P.A. (RCP) tal-1 ta' Ottubru 2002) fejn inghad li fiz-zwieg ta' konvenjenza illi l-iskop uniku tieghu huwa biss biex il-konvenut jakkwista ic-cittadinanza Maltija jew/u d-dritt li joqghod u jirrisjedi hawn Malta, dak il-kunsens ikun simulat peress li eskluda pozittivament iz-zwieg innifsu, u ghalhekk ma hemm l-ebda dubju li dan jaqa' taht id-disposizzjonijiet tal-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi b'riferenza ghat-talba ghall-annullament taz-zwieg li jaqa' taht id-diposizzjoni tal-**artikolu 19 (f) tal-Kap 255,** jirrizulta mill-provi prodotti li l-konvenut qatt ma kellu intenzjonijiet serji dwar l-istess zwieg tant li l-unika konsiderazzjoni tieghu kienet biss li jivvantaga ruhhu mill-attrici sabiex jizzewwigha u jghix hawn u ma kellu l-ebda

intenzjoni f'mohhu li jghix u jkollu familja mal-attrici u ghalhekk ittiehdet ukoll din id-decizjoni minn din il-Qorti fejn it-talba attrici ghandha tigi milqugha.

V. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi fil-kontumacja tal-konvenut, **tilqa' t-talba attrici** b'dan illi:-

(1) Tiddikjara u tiddeciedi illi z-zwieg ikkuntrattat bejn l-attrici u l-konvenut fl-10 ta' Gunju 1998 huwa null u bla effett fil-ligi u dan *ai termini* **tal-artikolu 19(1)(d) u (f) tal-Kap.255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Bl-ispejjez kollha tal-kawza jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet *stante* li t-tnejn kienu responsabbli ghal tali annullament taz-zwieg kif deciz.

Moqrija.

--------------------------------TMIEM--------------------------------